

תצוה חט"ז שיחה ב'

הכהן גדול מביא איתו את כל בני ישראל בהכנסו למקדש, גם את הבעל תשובה שעבודתו הוא "ברעש" - מצד הבריחה מהרע, והרמונים מרמזים ל"ריקנים שבך" שמלאים מצות. ולהרמב"ן, רואים את הפנימיות של בני ישראל, ולכן מקשה "יעשם כמין תפוחי זהב" דתפוחים הו"ע המעלה.

על הפסוק (כח, לג) "ועשית על שוליו רימוני תכלת גו' על שוליו סביב ופעמוני זהב בתוכם סביב", מפרש רש"י שהרימונים היו "עגולים וחלולים". "ביניהם סביב: בין שני רימונים פעמון אחד דבוק ותלוי בשולי המעיל". ומקשה הרמב"ן שלפי זה לא היו הרימונים משמשים כלום, ואם היו לנוי אם כן "למה היו עשויים כרימונים חלולים יעשם כמין תפוחי זהב"?

וצריך להבין בקושית הרמב"ן, מהו המעלה בתפוחים על רימונים? לכאורה אפשר לבאר זה על פי פירוש רש"י שהכפתורים של המנורה היו תפוחים לנוי, ומזה רואים שתפוחים קשורים לנוי, וזהו שאומר הרמב"ן שאם לנוי יעשם כמין תפוחי זהב, אך הא גופא צריך להבין מדוע ענין הנוי קשור לתפוחים.

והנה, מטרת הרימונים היה כדי ש"ונשמע קולו בבואו אל הקודש", וצריך להבין מהו ההכרח בהשמעת הקול, ועד שדוקא כש"ונשמע קולו" אזי "ולא ימות", ומכלל לאו אתה שומע הן?

והביאור בזה: הכהן גדול היה נכנס לעבודה בשליחות כל ישראל, ואם כן בבוא הכהן לבית המקדש הוא מביא איתו את כל בני ישראל. והנה עבודת הבעל תשובה הוא שבורח מהרע ובריחה הוא ברעש, ולכן נאמר "ונשמע קולו גו' ולא ימות", כי כל חיות הכהן גדול תלוי בזה שמביא איתו את כל בני ישראל לבית המקדש. אך זהו כל השנה, אך ביום הכיפורים - כשכל בני ישראל הם במדרגת צדיקים - אז לא היה הכהן גדול נכנס לקדש הקדשים ברעש של הפעמונים אלא בבגדי לבן.

ועפי זה יובן שיטות רש"י והרמב"ן: דהנה, כשבני ישראל הם במדרגה עליונה אז נמשלו לתפוח, וכשבני ישראל הם במדרגא פחותה אזי נמשלו לרמון - כדרשת חז"ל על הפסוק "כפלך הרמון רקתך" "אפילו ריקנים שבך מלאים מצות כרמון". ולכן מפרש רש"י שענין הרימונים קאי על בני ישראל שהם בשולי המעיל, והרמונים היו שם כדי להראות שגם הריקנים נכנסים אל הקודש ביחד עם הכהן גדול.

אך זהו דוקא לפי פשוטו של מקרא, אך לפירוש הרמב"ן, שיש בו דברים נעימים ליודעי חן, רואים את הפנימיות של בני ישראל, שבה אינם שייכים לחטא ו"ועמך כולם צדיקים".

והנה, ישנה מעלה ברעש שאז העבודה הוא למעלה ממדידה והגבלה, שהבלי גבול של הנשמה מתבטא בזה שיוצא מהכלים והגבלות שלו.

ומזה ישנה הוראה שצריך להפיץ יהדות בקול רעש, שהרי נמצאים בעקבתא דמשיחא - ב"שולי המעיל" – ואם כן העבודה צריכה להיות ברעש. ועוד שכשרואים שאצל "עוברי רצונו" ישנו "קול המונה של רומי", אזי צריכים לבטל את הסטרא אחרא במינה ודוגמתה, שב"המונה של רומי" יהיה "ונשמע קולו בבואו אל הקודש".

